

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Kasteel van Sint-Kwintens-Lennik met tuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Kasteel van Sint-Kwintens-Lennik met tuin

Titel:	Kasteel van Sint-Kwintens-Lennik met tuin
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Lennik
Deelgemeente:	Sint-Kwintens-Lennik
Bron:	Schepping: 2014-12-02 Bijwerken: 2018-10-24 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134746
Coördinaten:	Breedte: 4.15930234566 Lengte: 50.8054525092

Primaire tekst

Landschappelijke tuin van 79 are aangelegd in 1860 als deel van een landgoed van meer dan 2 hectare op de plek van een regelmatige, geometrische tuin achter een classicistisch landhuis uit 1760; aanleg volgens het 'schotelmodel', dit is een oorspronkelijk concaaf gazon omringd door een rondpad en een hoge bomengordel; zeldzame wingerdbladige zomerlinde.

Het classicistisch kasteel aan de oostrand van SintKwintens-Lennik werd in 1760-1761 gebouwd door baron Charles-Joseph-Ghislain de Man, heer van Lennik sinds 1743. Dit blijkt uit diverse gedenk- en datumstenen in de gevels van het gebouw. Het ging om een riant buitenhuis, een nieuwe inplanting, een 'huis van plaisantie' zonder band met een middeleeuwse feudale burcht. Die burcht lag vermoedelijk naast de kerk en de laatste sporen er van (een heuvel) werden weggraven in 1809 (J. Verbesselt, 50-55). Op een figuratieve kaart uit 1786 wordt een met bomen afgezoomde, in kwadranten verdeelde tuin getoond met een centrale rotonde, mogelijk een waterbekken met fontein. Dit beeld stemt in hoge mate overeen met dat van de Ferrariskaart (1771-1775).

Het kasteelgebouw bestaat uit drie vleugels rond een erekoer. De bakstenen gevels waren vroeger geel geschilderd, in contrast met het leien schilddak, de cementen arduinimitatie van de vensterlijsten, de fraaie (Louis XV) arduinen deuromlijstingen van de hoofdvlugel. De drie middelste traveeën worden zowel aan de straatzijde als aan de tuinzijde bekroond door een driehoekig fronton met een oculus. De identieke zijvleugels, elk met een mooie, eveneens met arduin omlijste deur, bestaan uit zeven traveeën en slechts één bouwlaag. Op de figuratieve kaart van 1786 worden de zijvleugels afgebeeld met schild- of zadeldaken. De huidige leien mansardedaken met dakkapellen werden vermoedelijk toegevoegd tijdens een 19de-eeuwse verbouwing, mogelijk door vrederechter Guillaume Van Ham, die het kasteelgoed in 1860 had aangekocht en de zijvleugels met minstens 6 meter liet verlengen.

Het was ongetwijfeld ook Van Ham die de kleine landschappelijke tuin liet aanleggen ter plekke van de regelmatige parterretuin uit de de Man-periode. Deze tuin, 79 are groot, is nog herkenbaar in het rechthoekige, met grote bomen omgeven gazon achter het kasteel (op het huidige perceel 225t). Hij wordt afgebeeld op een plan dat vermoedelijk werd opgemaakt naar aanleiding van een volgende verkoop in 1874. Een ansichtkaart uit de prille jaren 1900 toont de met leibomen en klimplanten begroeide achterzijde van het kasteel en, tussen hoog opgeschoten gras, een stukje van de diagonaalweg die op het voornoemde plan wordt afgebeeld. De diagonaalwegen zijn verdwenen en de gazonvlakte, die oorspronkelijk wat uitgeschulpt was – een toen gebruikelijke techniek om een ruimte groter te laten lijken dan ze is – ligt er nu bol bij ten gevolge van een latere ophoging. De voor de uitholling van het centrale gedeelte uitgegraven aarde werd, zoals gebruikelijk, in de twee verste uithoeken opgehoopt,

om de rondwandeling wat reliëf te geven. Dit 'schotelmodel' met perifeer slingerpad (dat hier door een loofgang van haagbeuk loopt) is typisch voor de kleinere landschappelijke tuinen in de late 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw.

Het kasteelgoed omvatte ten tijde van Van Ham naast het kasteelgebouw en de 'lusthof' ook een boomgaard (een langgerekt perceel langs de weg naar Gaasbeek (de huidige Van der Steenstraat) en twee perceeltjes hof tegen het kasteel aan – in totaal 2 hectare 13 are 65 centiare. De oudste bomen in de huidige beplanting zouden zo'n 140 jaar oud kunnen zijn: een tamme kastanje (*Castanea sativa*), een witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) en, vooral, wingerdbladvige zomerlinde (*Tilia platyphyllos* 'Vitifolia'), een uiterst zeldzame, rond 1870 in de handel gebrachte variëteit, het tweede dikste exemplaar dat in België bekend is (de dikste bevindt zich bij het Rood Kasteel te Lubbeek). De bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), tamme kastanjes (*Castanea sativa*), zilverlinden (*Tilia tomentosa*)... behoren waarschijnlijk tot een tweede generatie aanplantingen, werk van de notarisfamilie Velge, die tijdens het interbellum ook het terras met de siervazen aan de achterzijde van het kasteel liet aanleggen. In 1964 werd het kasteel samen met bijna 2 hectare grond toegewezen aan de gemeente Sint-Kwintens-Lennik, maar bij de uiteindelijke verkoop in 1967 werd het eigendom van de familie Van Waeyenberge, die het liet restaureren.

Merkwaardige bomen (Opname 16 augustus 2001. Het cijfer in vet geeft de stamomtrek, gemeten op 150 cm hoogte.)

- 3. wingerdbladvige zomerlinde (*Tilia platyphyllos* 'Vitifolia') **340**
- 17. tamme kastanje (*Castanea sativa*) **340**
- 23. witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) **415**

Auteur: Cresens, André

Auteur: Deneef, Roger

Datum: 2005

Titel Text: Tuin van het kasteel van Sint-Kwintens-Lennik

Grafische documenten

Typische bladvorm van de 'wingerdbladvige' zomerlinde, een cultuurvariëteit die in de jaren 1870 in omloop werd gebracht. (Deneef, Roger, 01-01-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oude kadastrale legger 212 Sint-Kwintens-Lennik, artikel 987, later 2191, 3069, 4902 en art. 1525.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Sint-Kwintens-Lennik, 1868/26.

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Kasteel van Sint-Kwintens-Lennik met tuin

BAUDOUIN J.C. e.a., *Bomen in België. Dendrologische inventaris 1987#1992*, Stichting Spoelberch#Artois in samenwerking met de Belgische Dendrologische Vereniging, 1992, p. 398.

DE MAEGD C., *Bouwen door de Eeuwen heen – arrondissement Halle-Vilvoorde*, Gent, Snoeck-Ducaju, 1977, p. 572-573.

DENEEF R. (red.), *Historische tuinen en parken van Vlaanderen – Inventaris Vlaams-Brabant: Holsbeek, Lubbeel, Tielt-Winge, M&L Cahier nr. 6*, Brussel, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2002, p. 51-54.

DE WOLF R., *Het kasteel van Sint-Kwintens-Lennik: een betwiste verkoop*, in *Bijdragen tot de Geschiedenis van Lennik (6de reeks)*, Lennik, Kulturele Kring Andreas Masius, 2002, p. 180-202.

VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw (XXII)*, Brussel, Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant, 1988, p. 50-55.

VRANCKEN J., *Het kasteel van Lennik van 1760 tot heden (Bijdragen tot de Geschiedenis van Lennik)*, Lennik, Kulturele Kring Andreas Masius, 1978, p. 63-71.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121460>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/39938>

Beknopte karakterisering

Datering: derde kwart 19de eeuw, interbellum, na WO II

Typologie: berceaus, hekken, hekpijlers, landhuizen, tuinen, tuinvazen